

PROBLEMA RAPORTULUI DE PREPUȘENIE ÎN CAZUL ÎN CARE ASOCIATUL UNIC AL UNEI SOCIETĂȚI CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ ESTE ÎN ACELAȘI TIMP ȘI ADMINISTRATOR

LECT.UNIV.DRD. ARDELEANU-POPA CARMEN

Universitatea din Oradea, Facultatea de Drept, horia_ardeleanu@yahoo.com

Cet ouvrage analyse la problématique concernant la responsabilité du société unipersonnelle à responsabilité limitée pour le fait de ses préposés dans l'hypothèse où l'associé unique et administrateur. Dans notre opinion, l'associé unique, qui et aussi l'administrateur de sa propre société unipersonnelle à responsabilité limitée ne peut pas entrer dans un rapport juridique de travail avec cette société.

Sub aspectul analizării raportului juridic comitent-prepus, suscită interes problema dacă acest raport există în cadrul societății comerciale cu asociat unic-persoană fizică, în ipoteza în care asociatul unic este și singurul administrator al societății sale comerciale cu răspundere limitată.

În încercarea de clarificare a acestei probleme trebuie să pornim de la dispozițiile Legii nr.31/1990, republicată și cu modificările ulterioare, care în art 13 prevede: „În cazul în care, într-o societate cu răspundere limitată, părțile sociale sunt ale unei singure persoane, aceasta, în calitate de asociat unic, are drepturile și obligațiile ce revin, potrivit prezentei legi, adunării generale a asociaților (1). Dacă asociatul unic este administrator, îi revin și obligațiile prevăzute de lege pentru această calitate”(2).

În corelația dintre legislația muncii și cea comercială, s-a ridicat problema dacă este posibil ca persoana fizică, asociat unic-administrator într-o societate cu răspundere limitată să se încadreze în temeiul unui contract individual de muncă în societatea sa. Cu alte cuvinte, dacă poate avea concomitent calitatea de asociat unic-administrator și salariat în aceeași societate comercială cu răspundere limitată.

Într-o primă opinie, se susține că asociatul unic-administrator într-o societate cu răspundere limitată poate fi concomitent și salariat al persoanei juridice în cauză, invocându-se mai multe argumente printre care:

- Faptul real că asociatul unic-administrator care are concomitent și calitatea de salariat al societății comerciale cu răspundere limitată, nu se poate pedepsi (disciplinar) pe sine însuși, nu înseamnă că se poate accepta privarea acestuia de dreptul de a fi parte într-un contract individual de muncă cu societatea comercială;
- Libertatea muncii, principiu fundamental al dreptului muncii, care se manifestă preponderent prin încheierea unui contract individual de muncă, nu poate fi limitată;

- Tezei susținute nu i s-ar putea opune ideea că ne-am afla în prezența contractului cu sine însuși - contract care, oricum, nu este, în principiu interzis de legislația română - deoarece una și aceeași persoană semnează de două ori contractul, dar în calități diferite, și anume, pe de o parte ca reprezentant al societății (patronul; cel care angajează), iar pe de altă parte, ca salariat, contractul încheindu-se deci, între două subiecte de drept diferite.
- juridic, subordonarea salariatului exprimă, în ultimă analiză, cerința obiectivă de a se asigura disciplina muncii, iar în acest caz cerința în cauză este îndeplinită, în mod specific, cu prisosință; asociatul unic –administrator, având și calitatea de salariat este primul și cel mai interesat în respectarea normelor de organizare și disciplină a muncii.

Într-o altă opinie, pe care o împărtășim, se susține că asociatul unic-administrator într-o societate cu răspundere limitată nu poate fi concomitent și salariat al persoanei juridice în cauză. În sprijinul acestei opinii pot fi aduse următoarele argumente:

- voința societății comerciale respective nu reprezintă altceva decât o dedublare a voinței asociatului unic;
- voința persoanei juridice și voința administratorului unic-asociat, își au originea în voința uneia și aceleiași persoane fizice, voință care constituie concomitent și izvorul voinței *salariatului*;

Asociatul unic determină, conform interesului său exclusiv, în limitele legii, voința persoanei juridice pe care a constituit-o, având *ope legis* drepturile și obligațiile adunării generale, cu facultatea de a-și asuma și rolul de administrator; apoi, dacă el ar deveni *salariatul* propriei societăți, cum ar putea fi subordonat acesteia, mai ales că el ar putea schimba oricând voința societății, în funcție de propriul său interes, astfel încât să nu aibă nici o clipă sentimentul unei cât de vagi constrângeri, ceea ce desigur că nu se poate concepe în cadrul unui raport juridic de subordonare, cum este raportul juridic de muncă, chiar dacă subordonarea s-ar manifesta cu mai puțină intensitate; de fapt, toate voințele - aceea a persoanei juridice, aceea a asociatului unic, aceea a administratorului, cât și aceea a salariatului -se suprapun, fiind în fond reductibile la una singură, aceea a asociatului unic; dacă aceeași persoană fizică ar putea face concomitent nu numai "figură juridică", de • asociat, de adunare generală, de administrator -așa cum legea îngăduie expres - ci și pe aceea de salariat, ni s-ar părea cel puțin îndoielnică legitimitatea susținerii că într-un asemenea caz salariatul este dirijat, controlat, îndrumat de către angajator, că s-ar putea supune dispozițiilor acestuia.

De asemenea, specificul formării voinței juridice a societății comerciale cu răspundere limitată constituită de către o singură persoană, pe parcursul funcționării sale face de neconceput un raport de subordonare în baza căruia asociatul-unic salariat, care ar fi și administrator, să fie subordonat proprie societăți comerciale. Ori, elementul de bază în definirea raportului de prepușenie este raportul de subordonare care trebuie să existe între comitent și prepus, respectiv între societate și asociatul unic, raport în virtutea căruia o persoană (comitentul) a încredințat altei persoane (prepus) anumite atribuții pe care trebuie să le exercite în limitele funcției, însărcinării date de comitent. Mai mult s-ar putea spune că în acest caz ar putea exista un raport de subordonare în sens invers, adică de la asociat la societate, în sensul că primul și-ar subordona-o pe a doua, de vreme ce voința persoanei juridice capătă configurația dorită de o singură persoană fizică.

În concluzie, raportul de prepușenie nu există în cadrul societății comerciale cu asociat unic-persoană fizică, în ipoteza în care asociatul unic este și singurul administrator al societății sale comerciale cu răspundere limitată.

BIBLIOGRAFIE

1. Ș. Beligrădeanu, Admisibilitatea încheierii contractului de muncă sau a unor contracte civile între societățile comerciale având capital privat și asociații acestora, în R.D.C. nr. 6/1993, p. 127-128,
2. I.Tr. Ștefănescu, Asociatul unic-administrator poate fi concomitent și salariat al societății sale cu răspundere limitată?, în R.D.C. nr. 4/1998, p.26-30;
3. E. Lipcanu, Răspunderea comitentului pentru fapta prepusului, Ed. Lumina Lex, București, 1999;
4. E. Lupan, R.I. Motica, Teoria generală a obligațiilor, Ed. Lumina Lex, București, 2005;
5. C. Stătescu, C. Bârsan, Teoria generală a obligațiilor, Ed. All Beck, 2002;
6. St. Cărpenaru, Drept comercial român, Ed. All Beck, București, 2004.